

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Bibliotheca Anglo-Saxonica. Prospectus, and Proposals of a Subscription, for the Publication of the Most Valuable Anglo-Saxon Manuscripts, Illustrative of the Early Poetry and Literature of Our Language. Most of Which Have Never Yet Been Printed

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Bibliotheca Anglo-Saxonica. Prospectus, and Proposals of a Subscription, for the Publication of the Most Valuable Anglo-Saxon Manuscripts, Illustrative of the Early Poetry and Literature of Our Language. Most of Which Have Never Yet Been Printed", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1830_487A-intro-shoot-idm84.pdf (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Første Englandsrejse 1829 - Forarbejde

Grundtvig var i slutningen af 1820'erne stadig påvirket af den injuriedom, han havde pådraget sig i forbindelse med *Kirkens Gienmæle* (1825). Bogen, som var en skarp kritik af den nyligt udnævnte professor i teologi, H.N. Clausen, havde medført, at Clausen anlagde sag mod Grundtvig og fik medhold (se indledningen til *Kirkens Gienmæle*). Som en følge af dommen nedlagde Grundtvig sit præsteembede i maj 1826, og senere samme år blev han underkastet livsvarig censur (som dog ophævedes igen i 1837). Årene efter injuriedommen bød med andre ord på modstand og manglende indtægter, hvorfor Grundtvig i maj (og igen i december) 1828 ansøgte kongen om midler til at rejse til London for at studere manuskripter.

De tre sommerophold i London var Grundtvigs første udlandsrejser. I maj 1829 var han draget afsted med nogle anbefalingsbreve fra bl.a. vennen Chr. Molbech, men han havde vanskeligt ved dels at finde sig til rette i det fremmede miljø, dels at håndtere savnet af familie og venner. De englændere, han mødte i London, fandt han kedelige og åndløse, og det lykkedes ham ikke at blive fortrolig med tidens sociale etikette og kutymmer. I brevene til hustruen Lise får man et indblik i det daglige liv. Den 30. juni 1829 skriver han fx: »til Gaderne og til Levemaaden her har jeg vænt mig, men til Livet eller – i mit Sprog – til Døden her kan jeg ikke vænne mig, og ved hvert Forsøg paa at knytte et behageligt Bekiendtskab taber jeg mere Haabet om at det vil lykkes« (Grundtvig 1920, s. 30).

I 1829 var Grundtvig beskæftiget med manuskripterne på British Museum, hvis læsesal havde åbent fra kl. 10-14. Dog var belysningen på museet så ringe, at han på gråvejrdsdage ikke kunne arbejde (Grundtvig 1920, s. 38). Da museet ikke lånte bøger ud, købte han i stedet en række litteraturhistoriske og litterære værker, som han læste i den mere end rigelige fritid, turen medførte. Alligevel var lediggangen med til at forstærke hans ensomhed og hjemve. Den 1. august flyttede han ind hos en landsmand, S.K. Salting, som blev Grundtvigs gode ven. Herefter blev opholdet lettere.

Under sit første ophold stifter Grundtvig bekendtskab med John Miller, som er behjælpelig med at få den danske anglist introduceret ved The Society of Antiquaries, et selskab af forskere og velhavende lægmænd med en bred interesse for Englands tidlige historie. Selskabet, der kort forinden havde optaget Chr.J. Thomsen og C.C. Rafn som de første danske medlemmer, viste imidlertid ingen interesse for Grundtvigs person (Toldberg 1947, s. 278 f.). Et af medlemmerne, Sir Frederic Madden, blev først i august 1829 opmærksom på hans planer om at udgive angelsaksiske tekster. Toldberg citerer Maddens dagbog, hvori hans modvilje ekspliciteres: »This will be a disgrace to England« (1947, s. 281).

Maddens korte udsagn opsummerer grundlaget for den modstand, som Grundtvig – og senere hans udgivelsesplaner – mødte i London: Den angelsaksiske litteraturskat måtte ikke falde i hænderne på en udlænding – og måske især ikke en dansker. I et senere resultat af studierejserne, *Phenix-Fuglen* (1840) fra Exeterbogen i Grundtvigs oversættelse, sammenligner Grundtvig sig selv og sin indblanding i den engelske litteraturforskning med en viking, der »efter mine kiære Forfædres Exempel, vilde berige baade mig selv og Danmark med Englands Skatte« (1840, s. 11).